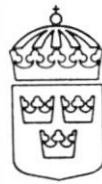

Motion till riksdagen

1988/89: So264

av Karin Israelsson (c)

Åtgärder för att förebygga spelberoende

Mot.
1988/89
So264—271

Redan idag utgör spel och dobbel en icke föraktlig inkomstkälla för staten. I riksrevisionsverkets redovisning av statsbudgetens inkomster av lotteri, tippling och spel för budgetåret 1987/88 uppgår intäkterna till ca 5 miljarder kronor. Detta kan jämföras med de inkomster som samma källa gav 1982/83 och som då uppgick till 2 386 miljoner kronor.

Enorma reklaminsatser lockar nya människor att spela och inte minst TV-mediet utnyttjas till fullo för en ohämmad reklam för olika spelformer. Nu sänds även direktdragning av lotto i TV för att därmed locka nya spelare till sig. Stora summor pengar delas i detta program ut till olika folkrörelseorganisationer helt i strid med de regler som styr Tipstjänsts lotteriverksamhet.

Det finns ingen anledning att förbjuda spel, men det finns all anledning att se över vilka spelformer som skapar de största tragedierna. Bingohallar som hålls öppna under dagtid erbjuder en minst lika farlig spelmiljö som någonsin de enarmade banditerna gjorde. Idag ges eventuella vinster ut som kontantvinster vilket snabbt ändrat spelandet till en betydligt farligare spelform än den förutvarande.

Det finns många spelare som förlorar sina sista slantar under hoppet att kunna vinna. Den utsatta gruppen utgörs av både hemarbetande som pensionärer, unga som gamla. Det är ofta en mycket torftig miljö som borde saneras för att inte ytterligare skapa nya tragedier.

Alla spel där vinsten ges direkt är en potentiell risk för de människor som inte behärskar sin spelförmåga utan faller offer för ett spelbegär.

Under den senaste tiden har i olika tidningsartiklar och ett flertal TV-program visats exempel på människor som inte klarar av ett spelande. Den gruppen av människor kommer helt naturligt att växa i och med att utbudet av spel och dobbel ökar.

Jag har i en motion från allmänna motionstiden 1988 krävt insatser i form av forskning, som saknas på området samt stöd till en länkrörelse för att i någon mån avhjälpa de problem som följer i det myckna spelandets kölvatten.

Många av de remissinstanser som redovisade sina synpunkter på betänkandet "Folkrörelsernas lotterier och spel" har uttryckt stark oro inför att ytterligare införa flera spelformer och ett ökat utbud. Man anser att det idag finns ett tillräckligt antal spelformer som gott och väl ger inkomster för att täcka de behov av bidrag som folkrörelserna behöver. Spelmarkna-

den i Sverige omsätter idag 2000 kronor per individ i Sverige, oavsett ålder.

Det bör i rimlighetens namn i första hand vara den folkrörelseverksamhet man bedriver som skall vara den huvudsakliga arbetsinsatsen för folkrörelserna, inte att syssla med spel och lotterier för att finansiera sin verksamhet.

Med den enormt ökade inkomst som staten genom ett oförblommerat utnyttjande av människors lust att spela har tillskansat sig borde det redan idag finnas utrymme för ekonomiskt stöd till folkrörelser och förebyggande insatser samt stöd till spelberoende.

Om folkrörelsernas inkomster genom lotterier skall förbättras får det inte ske genom en utvidgning av den totala spelmarknaden. Ett sådant utrymme bör istället skapas genom att staten avstår från en del av spelmarknaden.

De inkomster som kommer föreningslivet till del genom lotterier utgör en tämligen osäker inkomstkälla som försvårar en långsiktig planering. Detta förhållande talar även för att stödet till folkrörelserna bör komma direkt från staten. Om det därutöver ligger i organisationens intresse bör lotterier och spel utgöra en mindre del av inkomsterna.

Det saknas i årets budgetförslag antydning till att spelmarknaden skulle vara mättad med nuvarande spelformer. Detta inger stark oro med tanke på den utveckling som skett under de senaste åren. Jag anser det därför vara en brist att man inte även tar med den aspekten och nu sätter en gräns för antalet spelformer.

Detta är inte etiskt godtagbart. Staten gör inte den minsta insats för att förebygga och förhindra spelberoende. Åldersgränserna respekteras inte alltid i dessa sammanhang och alkoholberoende samt drogproblem följer tyvärr ofta med när spelandet inte lyckas utan leder till förluster. Många brottshandlingar kan även förklaras av en spelberoendes försök att finansiera sitt spelande. Det kan inte vara riktigt att sådan spelformer skall finansiera folkrörelsernas arbete.

När det gäller behovet av forskning så tillfredsställs det delvis genom en ansökan om projektmedel som nu finns för bedömning. Detta skall naturligtvis stödjas på bästa sätt, men detta förhindrar inte att man på ett mera aktivt sätt bemöter de svårigheter som allt för många drabbas av genom det ökade spelutbudet.

Genom att begränsa reklamutbudet och antalet spelformer begränsas antalet nyrekryteringar till den grupp som räknas som spelberoende.

Genom att ekonomiskt stödja en länkrörelse med förebild i USA och många västeuropeiska länder kunde redan idag många tragedier förhindras. En spelberoende person skyr inga medel att finansiera sin verksamhet. Detta medför att många begår brott som slår sönder deras sociala skyddsmurar. Idag saknar en spelberoende möjligheter att få hjälp om han så skulle önska. Många människor vänder sig till ATG och Tipstjänst, men där saknas möjlighet att hänvisa till någon instans. Socialtjänsten är inte alltid kapabel att ge rätt vägledning. Psykoterapeutisk hjälp kostar stora summor pengar så det är ofta inte ett alternativ som är möjligt att utnyttja.

Det fåtal vårdplatser som finns att tillgå är fulltecknade månader i förväg. Situation är synnerligen besvärlig för den som inser att hjälp behövs.

Mot. 1988/89
So264

Man kan anta att den som så aktivt söker hjälp utgör en liten del av den stora grupp som borde söka stöd och hjälp. De allra flesta klarar inte av att på egen hand söka sig från spelplatser. Man vet inte ens om att det är ett problem som man delar med många andra.

Hemställan

Med stöd av det anförda hemställes

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att en utredning skall tillsättas som beaktar hela spelmarknaden med tanke på de sociala konsekvenser den medför,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att spelbolagen aktivt bör arbeta för att begränsa reklam för spel och dobbel samt att en länkrörelse stöds genom anslag från spelverksamheten.

Stockholm den 24 januari 1989

Karin Israelsson (c)